

Серпенінова Ю. С. Лістинг як засіб досягнення ліквідності фондового ринку / Серпенінова Ю. С. // Банківська система України в умовах глобалізації фінансових ринків : збірник тез VII Міжнародної науково-практичної конференції. 18 – 19 жовтня 2012 р. / Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України. – Черкаси : ЧІБС УБС НБУ, 2012. – С. 395–397.

УДК 3336.761

Лістинг як засіб досягнення ліквідності фондового ринку

Серпенінова Ю.С., к.е.н., ст. викладач
ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України»

Ліквідність фондового ринку забезпечується шляхом дотримання цілого ряду вимог. Однією з таких вимог є збільшення ширини та глибини фондового ринку. Ширина фондового ринку визначається кількістю заключених угод, а глибина – обсягом заключених угод.

Збільшення глибини фондового ринку відбувається шляхом підвищення його інвестиційної привабливості. Збільшення ширини фондового ринку досягається наступними шляхами:

- збільшення учасників фондового ринку;
- збільшення кількості заключених угод;
- забезпечення багаторазовості перепродажу цінних паперів.

При цьому збільшити і ширину і глибину фондового ринку не можливо без процедури лістингу, тобто допуску цінних паперів на біржу.

Лістинг – це сукупність процедур щодо включення цінних паперів до реєстру організатора торгівлі (фондової біржі) та здійснення контролю за відповідністю цінних паперів і емітента умовам та вимогам, установленим правилами біржі [2].

З допомогою лістингу визначається перелік вимог щодо кількості, якості та відповідності цінних паперів встановленим вимогам з метою забезпечення достатньої ліквідності. Відповідно, чим жорсткішими є дані вимоги, тим вищою буде ліквідність фондової біржі.

Установлені біржею вимоги щодо проходження процедури лістингу полягають в основі розробки біржових стандартів, які доводяться до відому учасників фондової біржі. На основі зазначених стандартів розробляються біржові договори, що сприяють прискоренню взаєморозрахунків по біржовим угодам, сприяючи цим підвищенню оборотів біржі та її ефективності.

Цінні папери, що пройшли процедуру лістингу мають певні переваги перед іншими цінними паперами, адже фондова біржа гарантує їх якість, що визначається високою ліквідністю та відносною стабільністю цін.

Також варто відзначити, що встановлені процедурою лістингу критерії щодо якості цінних паперів постійно контролюються фондовою біржею, що зменшує ризик маніпулювання цінами та мінімізує факти шахрайства.

Шляхом проведення лістингу фондова біржа фактично виконує функції підтримки ринкової вартості цінних паперів, що обертаються на даному

біржовому ринку. Так, цінні папери дозволяють збільшити ринкову вартість компанії-емітента порівняно з балансовою вартістю. Крім того, ті компанії, цінні папери яких котируються на фондовій біржі, є більш інвестиційно привабливими і їм легше досягти довіри у питаннях отримання банківських кредитів та залучення інших джерел фінансування, що дає можливість компанії зайняти більш стійку та вигідну позицію на фінансовому ринку. Варто також враховувати той фактор, що процедура лістингу є не безкоштовною, тому за котирування на фондовій біржі скоріш за все платитимуть ті компанії, що мають стійкий фінансовий стан, що також є додатковим свідченням високої ліквідності цінних паперів таких емітентів.

З іншої сторони певні переваги отримує і інвестор, що хоче вкласти кошти у цінні папери, що котируються на фондовій біржі, адже хоча біржа і не гарантує прибутковості цінних паперів, та певний ступінь надійності та захисту від ризиків біржа надає.

Цінні папери, які не пройшли процедуру лістингу та не відповідають вимогам до емітентів цінних паперів, не допускаються до котирування на фондовій біржі.

На ринку високоліквідного біржового товару ціна кожної окремої угоди не може суттєво впливати на кінцеве котирування, адже по закону великих чисел випадкові (так само як і навмисні) окремі сплески гасяться загальною масою цінових значень. Завдяки біржовому котируванню біржа підтримує цілісність біржового ринку [1].

З метою підвищення ліквідності фондового ринку, забезпечення гарантій інвестора та підвищення його безпеки біржа може вживати певні заходи. Біржа контролює фінансовий стан компаній-емітентів і в разі його погіршення може бути прийнято рішення щодо вилучення даних цінних паперів з обігу на фондовій біржі. При цьому цінні папери можуть вилучатись тимчасово, або виключатись зі списку біржі, тобто проходити процедуру делістингу.

Перевірка стану компаній (матеріального, виробничого, технічного, фінансового тощо) та відповідність цінних паперів встановленим параметрам здійснюється спеціальним відділом, що після проведеної експертизи виносить рішення щодо доцільності допуску цінних паперів до котирувань на фондовій біржі.

Зазначимо також, що на сучасному етапі розвитку фондового ринку отримав широкий розвиток процес демократизації біржової торгівлі. Сутність його полягає в тому, що на біржах створюється декілька біржових списків з різними умовами розміщення цінних паперів, в тому числі лістинг може бути відсутній взагалі. Але при цьому виникають великі сумніви щодо ліквідності таких цінних паперів, що суттєво підвищує ризик інвестора.

Таким чином, лістинг дозволяє виявити найбільш якісні і надійні цінні папери, сприяючи тим самим підвищенню їх ліквідності, що позитивним чином впливає на стабільність і ліквідність фондового ринку в цілому.

Список використаних джерел:

1. Матяшин А. Ликвидность как основа биржевой торговли [Электронный ресурс] / А.Матяшин // Публикации о биржевой деятельности. – Режим доступа : <http://www.gkilicenz.uz/uz/2010-06-30-12-40-31/451-likvidnost-kak-osnova>
2. Цінні папери : підручник / В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, Н.В. Ковтун та ін. ; за ред.. В.Д. Базидевича. – К. : Знання, 2011. – 1094 с.